

Svenska Canada = Tidning

The Swedish Canada News

ARG. (Year) 23.

LÖSNUMMER 5 CENTS.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 12 MAJ, 1915.

8 SIDOR.

NO. 19

I skottlinjen.

Speciellt för Sv. Canada-Tidningen.

I min förra artikel talade jag om tyska grymheter. Men vore det naturligtvis orätt att framställa saken så, att tyskarna äro de enda, som i denna krig göra sig skyldiga till sådana. De tyska soldaterna äro ju kända för att icke vara synnerligen hjärtansfulla af sig, och det är förfärliga saker de under detta krig gjort sig skyldiga till. De hafva varit fram som djaffar. Sven Hedin, som nu vistas på östrontern, har ju i ett telegram, som för några veckor sedan publicerades i denna tidning, vittnat härom. Och det är intet tvifvel om, att Hedin här talar sannhet, ty tyskarna styrde nog om, att han fick se fruktarna af ryssarnes framfart i all dess grånslighet.

Följande utgör en verifierad berättelse af en fru Michalokoffski, bonde med sin familj en mil från Piskalken i Ostpreussen. I neddastående ordalag berättar hon sina förskräckliga och härfärande upplevelser från det tyska fästlandet i hennes trakt:

Det var en dag i Februari. Ryssarna hade besatt våra trakter och i veckotal ledde vi i ständig ångest. Vi hörd berättas om deras djuriska uppträdande. Den dagen kom ett följe kosacker till vårt hus. Dörren var ölad. Vi hade hört att det icke löndes sig att låsa dörren, ty kosackerna slog då in dem. De stego rätt in och en af dem sade: "Ni här hafva en väcker dotter. Hvar är hon?"

Den vilda bilden i hans ögon yppade hans afskrik. "Min Gud", ropade jag. "Haf förbarmning! Hon är mitt allt. Döda henne, men skänk henne!"

Kosackerna hänskrattade och kastade de omkull mig på golvet. Jag reste mig på mina knän och sökte bedja dem om nåd. De kom till att driva mig hem till mitt hufvud. Min man är vansinnig. Ryssarna tog honom med sig. Hvad de ämnade göra med honom, vet jag ej. Om jag blott flinade till, Minna väntar att blifva moder. Jag önskar ej upplefva den dagen!

Och ändock finnes det svenskar, som hellre vilja låta ryssarna försöka genom Sverige än att försvara fästlandet!

Det är ganska troligt, att soldater af de öfriga i kriget tilltagande nationerna äfven gjort sig skyldiga till grymheter, om också ej i sådan utsträckning, som ryssar och tyskar. Det är ganska troligt, att äfven engelska soldater, ja kanske canadensiska bekräft grymheter, men har detta sannolikt hört till undantagen och strängt bestraffats. Det bör komma till befälets kännedom. Det bör ju vara synnerligen glädjande för oss, som bo i Canada, under brittisk flagg.

Sympatier kunna ju icke regleras medels lagar och påbud. Ingenting på jorden kan hindra mig att hyss sympatier för eller mot det ena eller andra. Under ett krig är det ju mycket vanligt, att folk tager parti för den ena af de krigförande, äfven om man bor i ett neutralt land. Och litet orsatt i det, blott man afhåller sig från att lägga dylika sympatier till förtulligt i de ena.

Det har varit ganska intrassant att genom de svenska tidningarna studera stämningen hemma i Sverige, sedan kriget utbröt. Under de första krigsdagarna var stämningen nästan i alla samhällsklasser mycket tyskvänlig. Det berodde antagligen på att fruktan för Ryssland ännu var ganska stor, och man icke riktigt visste, om tsarriket nu skulle kasta sig öfver de nordiska länderna. Den gamla klockarkärleken till Frankrike, som under 1870 års tysk-franska krig tog sig så eklatant uttryck i en stark stämning mot Tyskland och tyskarna, syntes vara glömd. Mot England kände man sig avfegt stäm på grund af dess inkrampande i handeln. Man blökade mot Tyskland såsom värddaren och räddaren af germansk kultur mot tysk okultur.

Men allt som tiden gick, svängde stämningen. Kärleken till Tyskland satt väl kvar och sitter ännu kvar hos de stora färdiga i de högsta samhällsklasserna, hos militärklassen och sabelkavalerierna. I de bredare lagerna, hos den mera frisknådde delen af befolkningen, började man mera blicka mot England, och den gamla kärleken till Frankrike syntes åter växa sig stark. För Ryssland hade man ingen beundran till öfvers, men allt efter som man insåg, att ingen öfverhängande fara hotade från detta håll, och då man fick flera bevis på det tyska folkets vänliga stämning mot Sverige, syntes man afgåmota det gamla ägget till ärfvidheten. Tysklands aktier sönko betydligt genom dess hänsynslösa behandling af svensk handel och svensk sjöfart.

Från svenska riket i Ryssland hafva vi icke hört tillräckligt för att bildas om förhållanden denna gång voro obetydliga.

(Forts. & sid 8.)

Kriget till lands och sjös.

Växlande krigslycka vid västfronten. — Tyskar och österrikare tränga sig segrande fram på östfronten.

Tyskarna taga Östersjöhamnen Libau.

Nya, fredliga svenska offer för den tyska undervattensblockaden.

Onsdagen den 5 maj.

De allierade hafva intagit Kurudagh på norra sidan af Gallipoli. Landsättandet af brittiska trupper fortsattes. Den brittiska ångaren Interner sprängdes i luften vid ön Scilly i måndags. En tysk undervattensbåt torpederade fartyget och dödade två personer. Aterstoden af besättningen räddades.

Fortsatt eldskiftning af tunga kanoner kunde man i lördags och söndags höra från Zeeland i riktning mot Ostende och Nieuport. Flera bomber hafva nedsläppts öfver Ostende af flygare, tillhörande de allierade. Man tror, att kanonen, som hördes i går befyndat, att striden förflyttats till norra om Ypres, och att stora styrkor sammantröt nära hafvet.

Prins von Bulow, den tyske ambassadören i Italien, har meddelat, att åter flera viktiga medgifvanden gjorts af österrike.

I underhuset introducerade David Lloyd George i går sin andra krigsbudget. Han beräknade, att Storbritanniens krigskostnader skulle stiga till \$5,682,17,000, om kriget fortsätter fiskalt ut.

Allierade trupper hafva landsatts i Efesus, 35 mil sydost om Smyrna, för att samarbeta med krigsskepp af den engelska flottan.

Från Ryssland meddelas, att tyskarnas tal om seger i västra Gallizien är öfverdrifvet, ehuru det medgifvits, att förelsen var viktig.

Guvernören af Smyrna har börjat underhandla med de allierade, och annar antagligen uppgifta Smyrna.

Italiens militärkraft hafva sändts till Berlin och Wien. Man väntar svar inom fyra dagar.

I ryska rapporter medgifvits, att österrikisk-tyska trupper öfvergått floden Dunajec, men det förklarats, att de icke kunde avancera längre.

Sak kommer möjligen att läggas mot flera firmor i Förenta Staterna för tillverkning af ammunition för de allierade.

Från Berlin meddelas, att ett tyskt luftskepp den 3 maj varit i strid med flera brittiska undervattensbåtar på Nordjön. Flera bomber nedsläppts från luftskeppet, och en af dem träffade och sänkte en af undervattensbåtarna.

Alla stabsofficerare i en rysk division dömdes och särades nyligen, enligt tyska rapporter. Bland dessa befundo sig flera generaler.

Från Konstantinopel meddelas, att det brittiska krigsfartyget Agamenon skadats af bomber.

Från Athen meddelas, att invånarna på Gallipoli och andra delar af halvan öfvergått till den asiatiska kusten i stort antal.

Två turkiska aeroplan hafva nedskjutits från allierade krigsfartyg. Två attacker af tyskarna mot de allierade i söndags kväll, en mot fransmännen vid Yserkanalen, den andra mot britterna norr om Ypres. I trakten af St. Julien, misslyckades kväfvande gaser, som kastades med dels bomber från de tyska löpkravarna till de allierades löpkravrar nådd de icke sitt mål.

De japanska diplomaterna i Peking bereda sig på att lämna Kina, och Japan ämnar börja krig utan vidare diplomatiska underhandlingar.

De canadensiska förlusterna i döda, särade och saknade uppgå nu till 232 officerare och 6,924 menige. Förlusterna i Princess Patricia's regemente voro 29 officerare och 308 man.

Det uppgifves med anspråk på att vara sanning, att två canadensare blifvit korsfästa af tyskarna. Förbittringen häröfver är oerhörd bland de canadensiska trupparna.

Strojen vid Woolwich arsenal, hvari 1,800 snickare deltog, har nu afbiåts. Kontraktörerna ha lofvat att underhandla med ledarna af factoringarna. Arbetsarna begära en höjning af löneh på en cent i timmen.

Under måndagen sänkte tyska undervattensbåtar icke mindre än nio trålare. Inga människolifv gingo förlorade.

Torsdagen den 6 maj. Enligt officiella brittiska rapporter fortsatta tyskarna att använda giftiga gaser vid västfronten. Häftiga strider pågå på flera punkter och särskilt mellan Meuse och Moselle. Enligt uppgift af koloniseretaren Lewis Harcourt hafva tyskarna förgiftat brunnar under kampanjen i Sydafrika.

Lord Brooke, chief aide-de-camp till general French, skall kommandera Ontario infanteribrigad af den andra canadensiska kontingenten.

Canadensiska trupper hafva åter varit i aktion vid fronten, men det tros, att förlusterna denna gång voro obetydliga.

Frankrike har svarat på tyskarnes användande af kväfvande gaser genom att hota med att använda kemikalier, som förlama utan att förgifta.

Turkarna lära ha lidit stora förluster under strid med de allierade på Gallipoli halvan.

Enligt order från Ottawa skall den fyrtiofjärde bataljonen hålla sig färdig för att snart afresa till fronten.

Sedan i söndags hafva tyska undervattensbåtar sänkt icke mindre än 15 fartyg.

Från London meddelas: För första gången sedan britterna drefvo tyskarna från höjden no. 60, nära Ypres, hafva dessa haft framgång i sina kontraattack, och det förmodas, att tyskarna fortfarande hålla de positioner, de togo på höjden genom att använda kväfvande gaser. Tyskarna lo på massor af trupper på västfronten, och en stor sammanströpfung väntas snart.

General Sir Henry Rundle, guvernör på Malta, har utnämnts till befälhavare öfver en af Storbritanniens sex nya arméer. De två arméer hvilka redan äro vid fronten, stå under befäl af general Sir Douglas Haig och general Smith-Dorrien, och den, som kämpar till Dardanelerna, står under Sir Hamiltons ledning. Öfver de arméer, som ännu icke varit i aktion, kommanderar generalmajor Sir Archibald Hunter, generalerna Pardee och Bruce Hamilton. General Sir Arthur Paget har utnämnts till befälhavare öfver träningslägret vid Salsbury.

Tyskarna utveckla en högst allvarlig aktivitet på östfronten. De hafva öfvergått Dunajecfloden, men enligt ryska rapporter hindrades deras avancering på östra stranden genom artillerield. Enligt officiell meddelande från Wien avancerade österrikarna på den galiziska fronten. 50,000 ryssar lära hafva tagits till fånga.

Fredagen den 7 maj. Strathcona Horse är på väg till fronten, där den skall bildas en infanteribrigad i tillammans med Royal Dragons och King Edward Horse. Winnipegregementet kommanderas af översteljant A. C. MacDonald med major E. A. Mackie som andre officer.

Fyra fartyg hafva sänkts af tyska undervattensbåtar. Af dessa voro ett danskt och ett svenskt. Det rapporteras officiellt, att den belgiska hjälpanzaren Harpaloye icke befanns sig i krigszonen, då den torpederades.

Från Petrograd omtalas, att en väldig drabbning pågår i västra Gallizien, men det förnekas, att tyskar och österrikare vunnit en stor seger, såsom meddelats från Berlin och Wien.

Canadas förlustliga uppgång idag till 7,000, hvari inberäknas 2,536, som saknas.

Från Wien meddelas officiellt, att österrikarna i går togo de sista ryska positionerna på höjderna öster om Dunajec och Biala. Tarnow intogs samma dag.

Britterna hafva återtagit de sista af sina förlorade löpkravrar på höjden no. 60, sydost om Ypres, och faktiskt fortsätter i denna trakt, enligt officiell meddelande från London.

General Botha har intagit den viktiga järnvägsstationen vid Karibib, och andra stationer i tyska Sydvästafrika.

Ryska aviatörer hafva flugit öfver Konstantinopel och nedsläppta bomber, hvilka försakat en hel del skada.

Lloyd George lär hafva ingått en öfverenskommelse med representanter för rusdyckstrafken angående de föreslagna skatterna på öl och spritvatten. Lloyd George lär hafva gått in på att icke vidare tänka på de nya skatterna i den form, som de ursprungligen föreslogos.

Den franska regeringen ämnar introducera en motion, enligt hvilken all tillverkning, försäljning och transport af rusdycker komma att förbjudas under kriget. Äfven drycker med liten alkoholhalt komma att förbjudas.

Ångaren Centurian har torpederats af en tysk undervattensbåt. Besättningen räddades. Trälären Don har sprängt i luften af en mina. Sju af besättningen dömdes. Den brittiska Ångaren Candidate torpederades i närheten af Irlands kust. Besättningen räddades.

Lördagen den 8 maj. Japan och Kina lär nu komma till en uppgörelse, hvarigenom krisen kan anses vara öfver.

Den brittiska regeringen har utgivit följande kommuniké: Då det mesta önd anställes af rå, billig sprit har regeringen föreslagit att förbjuda försäljningen af sprit, som är mindre än tre år gammal. Skatt på öl och vin kommer icke att genomföras.

(Forts. & sid 5.)

UR SENASTE SVERIGE-POST

Stämning mot Stockholmsystemet. — Nedbrunnen kyrka. — En djärf stöld i Stockholm.

Till rådhusrättens i Stockholm tredje afdelning har stadsfiskal Sten Dahl i dagarna uttagit stämning på doktor Ivan Bratt för förselae mot par. 47 mom. 1 i förordningen om: mörk och vikt af den 9 oktober 1885. Undersökning heter det att vid en sammankomst den 9 januari i "direktören, dr. Ivan Bratts (aktiebogaget Stockholmsystemets) försäljning af brännvin i huset nr 25 St. Eriksgatan här i staden anträffades ett mälkärl af glas på 1 liter, hvilket icke undergick justering och användes vid en märkningsstillfälle detta öfverstuderade mälkärl till uppmätning af brännvin, som såldes."

D. 18 april utbröt eld i Billeberga kyrka i Skåne, som nedbrann i grunden. Elden, som troligen uppkommit genom en bristfällig rörledning, observerades först öfver sakristian, där den erhöjld god näring i träverket och takstolarna. Snart stod hela taket i ljusan låga. Man koncentrerade sig på att rädda den dyrbara antika boksamlingen samt altarpyrderna och ljuskronorna, hvilket allt man önskar lyckades för i säkerhet. Kyrkans gamla malmklockor störtade ned och krossades. Kyrkan med inventarier var försäkrad i bolaget Skåne för ett belopp af 50,000 kronor.

En synnerligen djärf stöld begicks natten till d. 18 april på österkalm i Stockholm i det en affärsman lå hemma i sin bostad blef bestulen på sin plånbok med inläggande icke mindre än 2,900 kronor. Den ifrågakomde affärsmannen hade vid 12-tiden på natten under väg hem till sin bostad kommit i sällskap med en kvinna, hvilken han inverterade hem till sig på supé. När kvinnan vid 1-tiden på morgonen aflägsnades sig fann affärsmannen till sin bestörning att hon gjort detta i sällskap med hans plånbok, hvilken, som förut nämnts, innehöll 2,900 kronor i 2 tusen kronosedlar och 9 hundrakronosedlar, förutom en del papper af rätt stort värde. Saken ämnades omedelbart till detektivpolisens, som för närvarande bedriver energiska spårningar efter tjuven.

Kung Gustaf sjuk. Ett telegram till Central News från Stockholm meddelar, att konung Gustaf är allvarligt sjuk och att han sannolikt återfått ett recidiv af sitt gamla maglidande, för hvilket han opererades för ett år sedan. I april i fjol blef konungen, såsom kanske bekant, opererad af professor John Wilhelm Berg för magsjuka.

Den Wikmanska saken. Stämning har nu uttagits mot en af Winnepegas läkare för att genom värdlöshet och öfverföretag hafva vållat skada på en af Wikmans söner. A. Wikmans dotter i barnsäng sista lördag oktober månad. Saken måste dock tills vidare ligga nere på grund af tillräckligt med medel af föra rättgängen ännu icke influtit, men hoppas man att till hösten, om icke förr, kunna föra saken vidare.

Upplöp i Victoria, B. C. En människomassa, som blifvit uppretad på grund af Lusitanias sänkning, anstälde i lördags raid i den tyska klubben "Deutscher Verein" lokaler och Blanshard hotel, förut Kaiserhof, i Victoria, B. C. Flera soldater i uniform deltog. Möblerna i klubben och hotellet förstördes totalt. Skaran växte allt mer och mer, och en ny raid anställdes på flera affärer, tillhöriga tyskar. Polisen stod maktlös, och brandkåren, som uppmanades att gifva folkhoppen en fusch, nekade att gå söra. Ingen mänskligt lif svarade skadad, men den materiella förlusten är betydligt. I måndags anställdes en människomassa på flera tusen en ny raid, hvarvid ett bryggeri, tillhörigt en tysk, förstördes. Militär måste utallas och staden förklarades under krigslag.

"Sverige" går af stapeln. Ett Reuter-telegram förmälar, att det svenska krigsfartyget Sverige, hvilket, såsom bekant, tillkommit genom nationell subscription, gick af stapeln i lördags i V. i Göteborg i närvaro af konung Gustaf, medlemmar af den kungliga familjen och militäret. Sverige har ett displacement af 7,000 tons och skall föra en besättning af 408 man. Den kommer att hafva fyra 11 tums och åtta 6 tums kanoner, sex pounds och två torpedotuber. Sverige var sanktionerad af svenska riksdagen 1911, men senare, då de liberala kommit till makten, upphäddes denna sanktionering. Befolkningen började därpå en subscription för byggnad af krigsfartyget och inbragte denna subscription omkring \$4,900,000. Den uppskattade kostnaden var endast \$3,350,000 beslöts det att använda öfverskottet till byggnad af ett annat krigsfartyg.

Lusitania sänkes af tyskarna.

Cunardlinjens jätteångare Lusitania sänktes i fredags utanför Irlands kust af tyska undervattensbåtar.

Omkring 1,500 människor omkommo.

Världen undrar, om Förenta Staterna nu skall ingripa.

Den civiliserade världen står slagen af häpnad, blandad med afsky och indignation. Man hade ju hittills trott, att intet civiliseradt land i världen skulle gå så långt i barbari i detta sena år 1915, att det skulle sända ut sina krigsfartyg för att sänka en fredlig passagerångare med tusentals fredliga människor ombord. En ångare, visserligen tillhörande en firma i fiendtligt land, men dock betraktad så godt som internationell, då den uppehöll passagertrafiken mellan den gamla och den nya världen.

Men man hade misräknat sig. Tyskarna, detta gamla kulturfolk, har i dagarna gjort sig skyldiga till ett dylikt afskevärdt dåd, och hvad värre är, hela det tyska folkets syna för denna nersliga sjöförvarbragd som en lysande victoria.

Lusitania, Cunardlinjens största Atlanterångare och dess stolta hund, är icke mer. Och omkring femton hundra oskyldiga och fredliga människor, däribland många kvinnor och barn, hafva funnit sin graf i havets djup. I fredags eftermiddag blef nämligen den stolta ångaren, på resa från New York till Liverpool, torpederad af tyska undervattensbåtar endast tjugutvå mil från Queenstown på Irland. Lusitania sjönk inom cirka tjugominuter, och omkring trefjerdjedelen af de ombordvarande följde den ner i djupet.

I fredags eftermiddag kl. 2 samlades passagerarna på Lusitania som vanligt till lunch. Man hade strax förut observerat, att ångaren gick i zigzag och äfven i fjärran sett ett föremål liknande en undervattensbåt. Passagerarna voro emellertid öfvertygade om, att det var en vänligt sinnad submarin, hvarfor man lugnt gick till borda. Man gyskuterade emellertid tillfälligt denna sak vid bordet. Passagerarna voro emellertid fullkomligt lugna, hälst som man hade lärt i skilda.

Plötsligt hördes en väldig detonation, och fartyget skakade i sina fogningar. Det stod genast klart för litet hvar, hvad detta betydde: en torped hade träffat båten. Passagerarna voro dock tillräckligt lugna, och någon egentlig rusning till lifbåtarna förekom icke de första minuterna, ty man var öfvertygad om, att Lusitania skulle hålla sig flytande, tills den nått land.

Lusitania hade bekräftats af en tysk undervattensbåt — 1-23 påstods det — och träffats i bogen. En ny torped af skotts ombedelbar drefver — om af samma submarin, vet man icke — och denna trängde in i maskinrummet, förorsakande en förfärlig explosion. Vattnet strömmade in och Lusitania lade sig så godt som genast på ens sidan. Lutningen blef snart så betydligt, att lugna lifbåtar kunde utsättas på ens sidan. Af dem, som utsattes på den andra, kantrade flera, och de ombordvarande kommo i vattnet. De flesta

och i privata hem. Till i måndags hade cirka 1,200 lik förts i land och inlagts på stadens bårhus.

Lusitania afslogde lördagen d. 1 maj från New York med 1,251 passagerare ombord. Besättningen uppgick till mellan 700 och 800 man. Passagerarlistan visade följande uppgift på passagerarnes nationalitet:

Första klass: Storbritannien, 179; Förenta Staterna, 196; Grekland, 3; Sverige, 1; Mexiko, 1; Schweiz, 1.

Andra klass: Storbritannien, 521; Förenta Staterna, 65; Ryssland, 3; Belgien, 1; Holland, 3; Frankrike, 5; Italien, 1; ökad, 2.

Tredje klass: England, 204; Irland, 29; Skottland, 12; Ryssland, 59; Förenta Staterna, 17; Persien, 18; Grekland, 3; Finland, 1; Skandinavien, 4; Mexiko, 1.

I tidningar i Förenta Staterna hade Tysklands beskickning där i landet infört annonser, hvari folk varnades att medfölja fartyg, som förde brittiska flagg, i annonserna sades, att tyskarna ämnade beskjuta alla fartyg med dylik flagg, som hulkades den tyska krigszonen kring de brittiska öarna. Inga faste sig vid detta, och ingen enda passagerare tvökade att medfölja Lusitania, ehuru flera mot tagit varning i anonyma bref.

Det uppgafs först, att Lusitania fört kanoner och ammunition. Den brittiska regeringen har emellertid nu på det bestämdaste förnekat, att så var förhållandet. Icke heller förekommer Lusitania på det brittiska amiralitetets lista för april månad.

Sänkandet af Lusitania har väckt den allra största harm och förbittring i alla civiliserade länder — utom Tyskland och österrike. I dessa länder frades detta dåd som en stor seger. Öfver all flaggades, och barnen flingo lof från skolan.

Tidningspressen har varit enig om att fördöma sänkandet af Lusitania, och det är inga vackra saker, som i dessa dagar uttrytas om Tyskland och tyskarna. I Förenta Staterna finnes knappast någon engelskspråklig tidning, som icke uttalar sin afsky och sitt förakt. För Sverige kommer den glädjande underrättelsen genom telegram från Stockholm af d. 9 maj, att till och med den stockholmskraviva "Nya Dagligt Allehanda", som under hela kriget varit synnerligen tyskvänlig, nu ändligen insett sitt misstag. Salunda skriver nämnda tidning i numret af d. 9 maj bl. a.:

"Ett rop af afsky och indignation kommer att höjas från den civiliserade världen. Om tyskarna hafva sänkt det flytande palatset endast emedan det var brittiskt, är det ett oförlätligt brott mot mänskligheten. Man kan knappast förstå, hur en officer af den tyska flottan kunde utföra en dylik handling. Vi måste antaga, att tyskar

Jag tror inte den stora församlingsallmänheten, om det öfverlämnas till den att afgöra frågan; skall rösta för biskopsambetets införande. Och jag tror likaså att flertalet pastorer äro likgiltiga."

Det kan ju ha sitt intresse att påpeka, att blott i Sverige har biskopsinstitutionen bibehållit sig ängorunda oinbörskt. Ivarken i Danmark eller Norge äga biskoparna apostolisk succession i katolsk mening, hvilket är anledningen hvarfor anglikanska kyrkan erkänner ensamt den svenska som jämställd och äkta. I det protestantiska Tyskland finnas inga biskopar.

Sarah till Amerika. Från Paris meddelas nu att Sarah Bernhardt ämnar börja ett kort gastuppträdande i Förenta Staterna i New York, den 20 sept.

att anställas, och skall denna leda af Lord Mercey.

Senare meddelas från Kinsale, Irland, att den coroner's jury, som undersökt dödsfallen, hvilka inträffade genom Lusitanias undergång, i måndags fällde följande utslag: "Jury'n finner, att detta upprärande brott var mot internationell lag och hela den civiliserade världens konventioner, och vi anslåga därför officerarna på undervattensbåten, samt den tyska kejsaren och Tysklands regering, enligt hvilka befälning brottet utfördes, för berädd massmord."

Kapten Turner på Lusitania har förklarats, att det är hans öfvertygelse, att båten träffades endast af en torped, men att denna förorsakade en förfärlig och ödesdigler explosion.

Stämningen mot tyskarna i England är mycket stark, och i Newcastle och Liverpool ha stora folkmassor anställt raider på tyska affärer, som därigenom lidit stora materiella förluster.

Cunardlinjens ångare Lusitania.

af dem drunknade. Många personer hoppade i hafvet, då de sågo, att de icke kunde rädda sig i lifbåtar. Flera af dessa upptogs senare. Det uppgifves att besättningen och officerarna uppförde sig korrekt och hjältemodigt: Kapten Turner, Lusitanias befälhavare, hoppade i vattnet, då fartyget sjönk, och slimmade omkring två och en half timme, innan han upptogs af en båt och blef räddad.

Nodhjälpssignal utsändes genast öfver torpederandet per trådlösa telegraf, och en massa fartyg skyndade till. Man lyckades dock rädda endast 467 passagerare och 274 af besättningen, enligt senaste officiella siffror. Fyrtiofem personer räddades men afled senare till följd af öfveranstängning och skador. Bland passagerarna märktes jügoxer från Winnipeg. Man vet, att åtminstone elvra af dessa räddades. Från hela västra Canada följde 140 personer.

Bland celebra personer, som omkommo, märkas Alf. G. Vanderbilt, Elbert Hubbard, Charles Klein, Charles Frohman och dr. S. F. Pearson. Relativt få af första klassens passagerare blefvo räddade.

De räddade fördes till Queenstown, där de inlogerades på hotell, pensionat

Biskopsämbeten?

New York konferensen af Augustana synoden diskutera frågan om upprättande af biskopsämbeten.

ETT ENHÄLLT BESLUT.

EN FRAMSTÄENDE PRÄSTMAN MOT FÖRSLAGET.

Återigen är inom Augustanasynoden på tal att upprätta biskopsämbeten. Å New Yorkskonferensen i dagarna hållna sammantråde förelåg ett gjort förslag härom. Och genom enhälligt — så när som på en präst — beslut kommer frågan att beredas till nästa konferensmöte.

Af de uttalanden och framställningar som under frågans diskussion gjordes, framträdde tydligt att man åtminstone inom östra staterna vore stäm för införandet af biskopar. Den enda biskop som gjorde sig gällande rörde den ökade utgiftsorden för församlingsmedlemmarna. Man trodde dock, att det skulle belöpa sig till högst 50 cents per kommunikat.

Ehuru Augustanasynoden anser sig som "dotter" till svenska statskyrkan, har dock allt från början biskopsämbetet varit framstående för organisationen. Att så varit fallet torde väl i väsentlig mån ha berott på att af grundläggarna så många hyste frilykliga åsikter. Om "biskop" tilläggas sin ursprungliga betydelse af "synsman" kan ju sägas, att synoden har sådana i de olika konferensordförandena, eller, om man lägger ett annat mått på ämbetet, i synodalpresidenten. Hvarfor ur denna synpunkt det kunde synas som allan rättfärdighet vore upplydd. Men det är dock inte detta som

Chicago-tidningen Amerikaner-Hemlandet har i denna fråga från en framstående prästman inom synoden erhållit följande tillägg:

"Vi pastorer äro inte annat än svaga människor, och om vi äro bekämda med samma